

Quản lý nước thải tại các KCN: Còn nhiều khó khăn phía trước

Theo kết quả thanh tra của Tổng cục Môi trường - Bộ TN&MT, đến nay có 82,3% các KCN trên cả nước có phát sinh nước thải vượt quy chuẩn về môi trường cho phép; 63,3% KCN đang hoạt động được thanh tra không có hệ thống xử lý nước thải tập trung; 64, KCN thực hiện không đúng, không đầy đủ nội dung đánh giá tác động môi trường đã được phê duyệt; có khoảng 19% KCN được thanh tra chưa có báo cáo đánh giá tác động môi trường...

Tại Hội thảo Công tác phòng ngừa, xử lý vi phạm pháp luật về môi trường trong hoạt động xử lý nước thải tập trung tại các KCN do Cục Cảnh sát Phòng chống tội phạm về môi trường (C49) mới được tổ chức tại TP.HCM, các đại biểu đã cùng trao đổi nhiều mảnh khọc trong vi phạm xả nước thải chưa qua xử lý ra môi trường của các KCN trên cả nước cũng như thảo luận nhiều phương án xử lý triệt để hành vi vi phạm này.

75% nước thải không qua xử lý triệt để

Theo lãnh đạo C49, trong thời gian qua hành vi xả nước thải chưa qua xử lý của các KCN là thường xuyên, với nhiều hành vi tinh vi và xảy ra trên khắp các địa phương trên cả nước. Theo đó, tổng lượng nước thải tại các KCN đã đi vào hoạt động khoảng hơn 1.000.000m³/ngày đêm (chiếm 35% lượng nước thải trên toàn quốc), trong đó hơn 75% không được xử lý và xả trực tiếp ra môi trường.

Thời gian qua, nhiều KCN có hệ thống xử lý nước thải tập trung nhưng thực chất không hoạt động vì không có kinh phí hoặc cơ sở sản xuất trong KCN không đầu nối để nước thải chạy vào hệ thống thu gom tập trung do một số khúc mắc về giá trị xử lý nước thải, giá thuê đất, kinh phí thuê dịch vụ hạ tầng... Nhiều hệ thống xử lý nước thải chỉ nhằm mục đích đối phó với các cơ quan chức năng, chỉ vận hành hệ thống khi có sự kiểm tra của các cơ quan chức năng, sau đó thì xả trộm khi có điều kiện thuận lợi. Bên cạnh đó, một số KCN đã đầu tư hệ thống xử lý nước thải tập trung nhưng đã xuống cấp, hiệu quả xử lý không cao hoặc không vận hành, thoát nước thải vượt tiêu chuẩn.....

Nước thải từ các KCN có thành phần đa dạng, chủ yếu là các chất lơ lửng, chất hữu cơ, dầu mỡ và một số kim loại nặng...mà nếu không được xử lý, xả trực tiếp ra ngoài môi trường sẽ gây ra những thiệt hại lớn đối với sản xuất nông nghiệp, nuôi trồng thủy sản tại các khu vực lân cận, nghiêm trọng hơn về lâu dài sức khỏe của người dân bị đe dọa. Chất lượng nước mặt tại những vùng chịu tác động của nguồn nước thải từ các KCN đã suy thoái, đặc biệt tại các lưu vực sông Đồng Nai, sông Cầu, sông Nhuệ - Đáy...

Trong năm 2011, Thanh tra Tổng cục Môi trường - Bộ TN&MT đã tiến hành thanh kiểm tra các cơ sở và công ty đầu tư hạ tầng của 51 KCN trên toàn quốc, qua đó đã phát hiện vi phạm tại 30KCN (chiếm 58,8%), tổng số tiền phạt là 1.764.370.000 đồng. Trong đó, hành vi xả nước thải vượt tiêu chuẩn cho phép chiếm 33%. Trong khi đó, Phòng Cảnh sát Phòng chống tội phạm về môi trường tại 22 địa phương có nhiều KCN đã phối hợp với các cơ quan chức năng kiểm tra và phát hiện nhiều hành vi vi phạm pháp luật về bảo vệ môi trường, xử phạt với tổng số tiền 2.500 triệu đồng. Qua kiểm tra, các cơ quan đã phát hiện nhiều thủ đoạn của các KCN, như: dùng bơm hỏa tiễn bơm nước thải vào lòng đất, đấu nối nước thải vào hệ thống nước dùng để chữa cháy hoặc giếng, pha loãng bằng nước giải nhiệt hoặc nước triều, xả nước thải lúc trời mưa...

Đặc biệt, Cục Cảnh sát Phòng chống tội phạm về môi trường đã phát hiện nhiều vụ việc vi phạm về xả nước thải vượt tiêu chuẩn, quy chuẩn cho phép với mức độ rất nghiêm trọng. Điển hình như Công ty CP Sonadezi Long Thành (KCN Long Thành, tỉnh Đồng Nai) xả hàng ngàn m³ nước thải vượt tiêu chuẩn cho phép ra sông Đồng Nai, bị xử phạt 405 triệu đồng, đồng thời buộc phải thực hiện đúng quy trình xử lý nước thải, đảm bảo nước thải phải được xử lý triệt để trước khi thải ra môi trường. Công ty TNHH Longtech Precision Việt Nam (KCN Quế Võ, Bắc Ninh) đã có hành vi lắp đặt đường ống không có trong sơ đồ thiết kế đã được phê duyệt để đưa nước thải sản xuất tại phân xưởng mạ không qua hệ thống xử lý nước thải, thải vào hệ thống thu gom và thoát nước mưa rồi thải ra môi trường, đã bị C49 xử phạt vi phạm hành chính số tiền 225 triệu đồng và yêu cầu dừng ngay hành vi vi phạm.

Tăng cường xử phạt

Để hạn chế tối đa hành vi xả nước thải chưa qua xử lý tại các KCN cần phải tăng cường công tác thanh tra, giám sát của các cơ quan có thẩm quyền; cũng như định kỳ quan trắc, lấy mẫu nước thải. PGS, Tiến sỹ Phùng Chí Sỹ, Phó Viện trưởng Viện Kỹ thuật nhiệt đới và Bảo vệ môi trường cần sớm lắp đặt các trạm quan trắc tự động đo chất lượng nước thải tại các KCN và phải do nhà nước đầu tư, quản lý để tránh trường hợp doanh nghiệp tự điều chỉnh số liệu quan trắc (kinh phí đầu tư khoảng 01 tỷ đồng/ trạm).

Đặc biệt, các đại biểu cho rằng cần xử lý thật nặng hành vi xả nước thải chưa qua xử lý ra môi trường, nếu cần có thể xử lý hình sự. Tuy nhiên, Ông Hoàng Văn Vy - Phó Chánh Thanh tra Tổng cục Môi trường cho biết: Theo quy định tại Nghị định 117 cơ sở vi phạm có thể bị áp dụng hình thức xử lý tạm thời đình chỉ hoạt động, tuy nhiên đối với Chủ đầu tư hạ tầng KCN điều này không thể áp dụng do: nếu áp dụng thì hoạt động xử lý nước thải sẽ bị trình trệ, tình trạng ô nhiễm còn cao hơn... Vì vậy, sắp tới Bộ TN&MT sẽ sửa Luật Bảo vệ môi trường 2005 và một số văn bản luật khác liên quan đến những vấn đề về bảo vệ môi trường. Ngoài ra, Pháp lệnh Xử phạt hành chính sắp tới sẽ tăng mức phạt cao

nhất lên 2 tỉ đồng cũng được xem là một biện pháp hữu hiệu trong việc răn đe các doanh nghiệp có ý định gây ô nhiễm môi trường.

Ngoài ra, cần đẩy mạnh xã hội hóa công tác xử lý nước thải tại các KCN, huy động tối đa các nguồn lực trong và ngoài nước, hạn chế, tiến tới xóa bỏ việc sử dụng ngân sách địa phương để đầu tư kinh doanh hạ tầng KCN. Tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật về bảo vệ môi trường cho chủ đầu tư hạ tầng KCN và các cơ sở trong KCN để nâng cao ý thức bảo vệ môi trường; đẩy mạnh công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát... Cần có quy định không xem xét cấp phép đầu tư hạ tầng KCN cho tổ chức, cá nhân yếu về năng lực đầu tư hạ tầng KCN hoặc đang có vi phạm về bảo vệ môi trường đối với Dự án đầu tư hạ tầng KCN đã được cấp phép đầu tư.

Nguyễn Thanh
(Theo TNMT)